

آبونه شرائطی : هر یر ایچون
 سنه لکی (۴۰۰) الی ایلی
 (۲۲۵) ممالک اجنیه ایچون
 سنه لکی (۴۵۰) ، آلتی آیلغی
 (۲۵۰) غروشدور.

نسخه سی ۷،۵ غروشدور .
 سنه لکی ۵۲ عدددر .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
 رشید افندی خاندنه

اخطارات
 آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المنونیه
 قبول اولنور . درج ایدله یین
 یازیله ائاده اولنماز .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محرر
 محمد ماکف

صاحب و مدیر
 اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سیل الرشاد

الشیخ الاسلام

آدرس تبدیلینده آریغجه
 غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
 و اوقوناقلی اولسی و آبونه
 صره نومروسی محتوی
 بولونسی لازمدر

ممالک اجنیه ایچون آبونه
 اولانلرک آدرس لریک
 فرانسجه یازلسی رجا اولنور.

پاره کوندرلدیکی زمان نهیه
 دائر اولدیغی بیلدیلسی
 رجا اولنور

سایہ روحنوازی آئندہ کنندی قوالندن بشقہ انیس وجلیسی اولمایان
قیل عبالی چوبانلری، طوز و اکسکه تعیش ایدن قیر بکجیلری،
موسمک ایجاباتنه کوره دیاردن دیارہ نقل خان و خانہ ایدن کوجہلری
جهانک وبالخاصہ یکرمنجی عصرک الہمدنی انسانلری دگلی در؟ بشقہ
مدینتک غایہ سی اگر اوایلہ دکلسہ، بویلہ برمدینتک حضور ورفاہ بشر
نامہ برآفت، برمصیبت تاقی اولماسی لازم گلزمی؟

شیخ سعدی مرحوم اثنای سیاحتندہ یولی حلب شہایہ اوغراشمش؛
شہرک خارجی منظرہ سندہ برعلویت واحتشام مشاہدہ ایش؛ فقط،
سکنہ شہری روحاً متدنی و متردی کورمش؛ بو معکوس متضاد
احتشاملرک الہاملری اوکا:

خانہ شان بلند و ہمت شان پست
خدایا، ہر دوشان یکسان کن

دیدیرتمش: ہ حلب شہبا اہالیسنک خانہلری منتظم و محتشمدر،
فقط کندیلری روحاً متدنی و متردیدر۔ الہی؛ متضاد بو ایکی منظرہ
آرہ سندہ بر موازنہ تأسیس ایت ۱،

سعدی مرحومک حلب شہریلہ سکنہ شہر حقندہ رکز ایش
بولندینی بوآبدہ فکرہ بشقہ مدینتہ بشقہ مدینتجیلرک یان یانہ آلمش
مکمل بر فطوغرافلری دگلی...؟
یحییٰ عقیف

اجتماعاتہ غریبچلی و بوزغونچلی:

حیات اجتماعیہک مسندی اہموقدر

پک چوق کسہلر واردرکہ اک منطقی تلقیلر مواجہہ سندہ کوروش
ودوشونش ظرزلرنندہ کی تخالف حسیلہ حیاتلرنندہ منفی نتایجہ دسترس
اولورلر۔ کرچہ کورمک، دوشونمک بر خاصہ فطریہ در؛ ہر کس کورور
وکنندہ کورہ بر موازنہ عقلیہ تأسیس ایدہ بیلیر۔ فقط مثبت بر نتیجہ
وصول ایچون بو خواصک استناد ایتدیکی مبدائلرک نظر دقتہ آلمسی
ایجاب ایدر۔ حیات خصوصیہ منری کوز اوکنہ کتیررسہک مقصدی
دہا ای ایضاح ایش اولورلر۔ بشریت سرور و کدر، حظوظ والمدن
خالی قالہماز۔ مسرتلی بر زمانمزدہ اک طیبی کوردیکمز ہرہانکی
بر حادثیہ مکدر بر زمانمزدہ تحمل بیلہ ایدہ میز، اک ملین خطابلری
بر حقارت کبی تلقی ایدہ رز، سودکلمز بڑہ پک یابانچی کلیر۔ بالعکس
سویجلی بر زمانمزدہ بوتون بو غیر طبیعی کلر مزہ شاشارز۔

مہرادہ سراب تماشاسنہ دالان بر کسہ اوٹنادہ کی حالت روحیہ سنہ
کورہ صوصامش ایسہ کوزل کولار، نہرلر؛ غضوب ایسہ محاربہ لر،
ہجوملر؛ متحسس ایسہ اورمانقلر، چایرلر کورور۔

بوندن آکلاشیلیورکہ کوروش ودوشونش ہر کس ایچون ثابت

دیانت مدینی بر حقیقت، دیگر مدینتیلر بر خرافہ.. دیانت مدینی بر
حق، دیگر مدینتیلر بر باطل.. دیانت مدینی بر ملکیت، دیگر مدینتیلر
بر بہمیت.. دیانت مدینی بر علویت، دیگر مدینتیلر بر سفلیت۔ دیانت
مدینی بر سعادت، دیگر مدینتیلر بر شقاوت.. دیانت مدینی بر ہدایت،
دیگر مدینتیلر بر ضلالت.. دیانت بر مدینت، دیگر مدینتیلر بر
وحشت.. دیانت مدینی بر ضراط مستقیم، دیگر مدینتیلر بر طریق سقیم..
دیانت مدینی بر صلح و صلاح، دیگر مدینتیلر بر فتنہ و شورش.. دیانت
مدینی بر انتظام و انضباط، دیگر مدینتیلر بر فوضویت و آناشی عوامی
حال و ماہیتندہ عبرتمای عیون اولور۔ دیانتہ برستش ایدلیدیکی زمانلردہ کی
فردی و معشری حضور ورفاہلرک درجہلریلہ بشقہ مدینتیلرہ برستش
اولندینی عصرلردہ کی فردی و معشری حضور ورفاہلرک درجہلری
مقایسہ ایدن ہر متفکر مدینت دینیہ اہندہ اوایلہ، دیگر مدینتیلرہ اہندہ
بویلہ حکملر ویرمکدہ ہیچ بروجہلہ دوچار تردد اولماز۔ بشریتک
حیاتہ قیمت و اہمیت ویرہجک، اوکا حضور ورفاہ، تأمین غایہ تنظیمات
انحاذ ایدہجک، فردی و معشری حضور ورفاہ یوللری کوسترہجک
واو یوللری تحت امنیتندہ بولندیرہجک مدینت دینیہ دن بشقہ برمدینت
یوقدر۔ بشقہ مدینتیلر حیاتی بساطتدن چیقاریور۔ حیاتک بساطتدن
چیقماسی حیاتک علائقی آتیریور۔ علائقک آرماسی حیاتہ، آئندن
قالقامایہجفی درجہدہ مساعی تحمیل ایدیور۔ مساعی شخصییہ سیلہ
آفرانہ حیاتک لوازم و حوائجی تأمین و تدارک ایتک امکاتی کورہ مہین
صاحب حیات بشقہ سنک قازانچیلہ یاشامایہ کوز دیکور۔ بشقہ مدینت
احتیاجاتی چوغالتدیریور۔ احتیاجاتک چوغالماسی احتیاضانہ واسع قابول
آچور۔ احتیاضلر انتظام و انضباط اجتماعی بی اخلاص ایدیور۔ بشقہ
مدینتیلر بشریتی حسناتہ تشویق، سیاتندن تحذیر ایتیور؛ ایتسہدہ،
قوہ تأییدیہ مالک دکلدرد۔ بشقہ مدینتیلر بشریتہ محتشم بنالری ایدیور،
منتظم لباسلر کیدیریور، مطمئن صفرہلر قوردیریور، صوری ذوق
وصفا طائلرندہ کزدیریور۔ فقط قلبہ حضور، حیاتہ جدی بررفاہ،
روحہ علویت بخش ایدہ میور۔ بشقہ سنک آلام واضطراباتیلہ ذوقیاب
اولہجق درجہدہ ولاقل، بشقہ سنک آلام واضطراباتہ قارش لاقید
وسیرجی قالاجق درجہدہ روحلری سفلیشدیریور۔ بشقہ مدینت
بر آشفٹہ سحار کبی سوسلہ نہرک، قوقولر سورونہرک غافل بشریتک
بوینہ صاریلیور، فقط، نتیجہدہ جہندہ، کیسہ سندہ، جزہ دانندہ
قاج غروشی وارسہ چکوب آلہرق جاتی یاقیور ۱۔

بشقہ مدینتک غایہ سی بشریتہ حضور ورفاہ تأمین ایتکسہ، روحہ
علویت، اخلاقہ صافیت افاضہ ایتکسہ، عین غایہ بی استہداف ایدن
دیانت نہ قباحتی وار ۱۹ بشقہ مدینتک غایہ سی او ایسہ، ہجرا کویلرک
کبہ نشین اہالیسی، یوکسک طاغلرک خیمہ سازسکنہ سی، چام آغاچلرینک

بر مابقی حائز دکلدر. حین تفکرده حاکم اولان حالت روحیه هانکی مبداء استناد ایدیورسه تفکر نتیجه سی ده عین اساسه منتهی اوله رق ظهور ایدر. بومثالدرده حادثاتک ماهیتی اصلاً تبدل ایتدیکی حالده تبدل ایدن تلقیاتمزدن بشقه برشی اولمدینی کوروله جکدر. حیات شخصیه قدر حیات اجتماعیه ده ایضاح ایدیان تأثیراتدن وارسته دکلدر. مثلاً تلقیات اجتماعیه نقطه نظرندن خلوق و دیندار برانسانله، سربست و دینده مسامح کار برکسه بی تصور ایدلم. عبادتکاه حقیقت اولان جامع دیندار ایچون برمعبد معلا، دینسز ایچون بی لزوم بر محل اجتماع اوله رق کورولور. ینه اوخلوق ذات کسه بی آلداتمانی، یالان سویله مامکی بر ضرورت حیاتیه عد ایدرکن دیکری آلدانماق ایچون آلداتمانی، قزانق ایچون هر حقیقتک تحریفی لوازم حیاتیه کی تلقی ایدر. جمعیه دشمن بر خرسز، بر آ ناریست نظرنده آثار مدنیه کندیلرینه هاند، کویا کندیلرندن غصب اولنشده استردادینه مجبور اولدقاری بر حق ایش کی تلقی ایدلیدیکی حالده، تکافل اجتماعی بی تأمین ایله مکلف بولنان هیئت اجتماعیه نظرنده بوتلقیات جمعیت نامنه، حقوق عمومیه نامنه بر تجاوز عد اولنمقددر. بونلر. رغماً تعدد ایدن کوروش و دوشونوشلر مواجهه- سنده حقیقه تعدد ایش ظن ایتک دوغرمیدر ؟ ...

بذاته حقایق اشیایه مطابق ونظام عالمه موافق برکل لایتغیر اولان حقیقت شبهه یوقدرکه هیچ بر فکره، هیچ بر آرزویه اتباعاً تبدل شکل و ماهیت ایله من. مکرکه فکوره لر اقوال، افعال و احوال حق و حقیقته مقارن اولسون.

شو حالده نتیجه مبدألرده قرار قلیور دیمکدر. طرز رؤیت و تفکر حقیقت مبدألرینه نه قدر یا فلاشیرسه مثبت نتیجه لر استحصالی اوقدر کسب سهولت ایش اولور. افراط و تفریط ایله بر حذاده کیدن حالت روحیه لرک محصله و موازنه سی ایسه بالطبع منی ثمره لر ویرر. بوساحده « تربیه فکریه، تربیه دینی، مفهوم لری کمال اهمیتله کندی بی لزومنی حس ایتدیرر. چونکه دوغری کورمک و دوشونه بیلمک ایچون هرشیدن اول اعتدال مزاجه، ضرورتلری و احتیاجاتی مقدارنجه تقدیر ایدمک بر استعداد، حق تلقیلری قارشوسنده متحسس برقابلیته احتیاج واردر. معناً دوچار تردیات اولان برانسانک بوقابلیتلی اکتساب ایدم بیللمه سنه امکان وارمیدر ؟ ... یعنی، اخلاق ضرورات و رابطه لرندن کندیسی بری الذمه عد ایدن بر شخص ایچون حقوق، وجدانی مفکوره لر بر خیال بی سوددن عبارت قالیر. اوکسه نک روحی بتون وارقلره عصیان ایش تخریبکار بر روحدر. اعمار ایدم من، بیقار. تکمل ایدم من، تردی ایدر.

دقت اولنورسه دین و اخلاق ایله علاقه سی کسنلر دائماً عین اوصاف مخصوصه بی ارانه ایلدکلری کوزه چارپار. بوکیلرک بتون حرکتلری

نفسانیدر. نفس ایسه معلوم اولدینی اوزره دائماً منیهاته میالدر. نفس مقید اولمق ایسته میه جکندن منفعت عمومیه ملاحظاتک تهلکلی مخالفیدر. بونک ایچوندرکه هیئت اجتماعیه نک منی قابلیتلی بری تردی کسه لر تشکیل ایدر.

متردیلرک چوغلمسی جمعیت حیائنده « نفسانی، حیاتک غلبه سی اشراب ایدرکه بوده اک خفیف تعبیریه هیئت اجتماعیه لر ایچون انهدامدن بشقه برمعنا افاده ایتز. شو حالده « نفسانی حیات، جمعیتلر ایچون اضمحلال ایله مساری اولدیغندن بونک ردیله « اخلاقی حیات، ک جای قبول بولسی بر ضرورتدر. بوضرورتدن خلقت آدمدن بری هیچ برملت وارسته قالامامشدر.

حیات اجتماعیه اخلاقیه یورودیکی یولارده افراط و تفریطدن آزاده اوله رق حقیقی مبدألره استناد ایدن برکلدر. بوساحده نفسانی حرکتلر دکل، موازنه یه، محاکمه یه مستنده مفکوره لر وضعیه حاکمدر. حق و حقوق مفهوم لریک یکانه منبع و مصدرینی تشکیل ایدن دینی عنعنات ایله بوندن متشعب و بشریت داخلنده سرور و حضوری، حسن مباشرتی تأمین ایدمک یکانه چاره اولان اخلاقیاتی و بو مبدألردن نبعان ایدن بر طرز مخصوصی - که سجایای ملیه در - محتوی اولان بو حیات اک طبیعی و جلی بر حیائدر. بو حیاتی قبول ایدن محیطه مقابل حق و وظیفه لر حال کمال و فعالیتده در. بالطبع آیش، افرادک حضور و سکونی و قابلیتلی مؤمن اولان حیات اجتماعیه ده هر حقیقته لایق اولدینی موقع بخش ایدیلور. تساند اجتماعی، دینه حرمت و محبت، اخلاقه اعتنا اوله قوی الشکیمه بر عقل ترقی و تجدد وجود کتیر بررکه هر ساحه کالده موفقیتلر یکدیگری تعقیب ایدر. چونکه حیات اجتماعیه اخلاقیه نک وصف ممیزی مادی و معنوی تکملاتدر.

بو متعارفه و دستاویزی تفصیلاً ذکر ایتکدن مقصد من؛ هیئت اجتماعیه من آراسنده کیتدکجه چوغلمنه باشلایان تردیاتک اهمیت اوزرینه جلب دقت ایچوندر.

یوقاروده عرض ایتدیکمز کی کوروش و دوشونوش طرز لری تمایله نفسانی بر حالده بولان بعض متردیلر هیئت اجتماعیه من ایچون جدی بر تهلک تشکیل ایتک باشلامشدر. بونلره هر یرده، هر ساحه ده تصادفی ایتک ممکندر. آرالرنده بر آزاخلاقدن، ناموسدن، فضیلتدن بحث ایتک ایسته سه کز در حال تقاص ایدن یوزلرینی چویره رک سزی اسکی قافالیکله اترام ایدرلر. نظرلرنده بوتون تاریخمزی، مفاخر منی، جلادتمزی، مدنیت منی احتوا ایدن معنویاتمک، بوتون دنیانک نظر غبطه و ستایشله کوروان عفت و اخلاقمک ذره جه قیمتی یوقدر. نظرلرنده هیئت اجتماعیه منی عصرلردن بری ترقیدن آلیقویان بر طاقم خرافه درلر. هر شیشی نفسیه، یالکیز کندی شخصی منفعتیه اولچن بو

طرفندہ یا پدیرمش بولندقلری جامعہ مسجد لر عجا بو کون نہ حالہ در؟۔
نہ حالہ اولدقلری آکلامق ایچون هر کس کندی مملکتندہ کی، یا خود
بولندینی یرلردہ کی معاہدہ دینیہ یا کوزدن کچیریر، یا خود خاطرہ کتیریرسہ
نہ حالہ اولدقلری در حال آکلا وەر آکلایان شہسز کوز یا شلری
دو کەزک آغلار ۱۔

از جملہ سرتاج بلاد اولان استانبولمزدہ، بشاون سلاطین جوامی
استنا ایدیلیرسہ، هر طرفی معمور جامع ومسجدلرہ پک آز تصادف
اولنور۔ مع هذا سلاطین جامعلری ایچندہ هر طرفی معمور اولمایانلردہ
یوق دکلدیر۔ مثلاً سلطان احمد جامع شریفہ کیدیگز؛ برایکی صفتق
یرینی مفروش کورورسکیز۔ متباقی اقسامندہ حصیر مفروشہ بیلہ
تصادف ایدہ مزسکیز۔ اجانبک دخی زیارتکاهی اولان اوبدیعه مدنیہ نک
بویله پریشان بر منظرہ عرض ایتہ سندن متأثر اولماق قابلدیر؟۔
سلطان احمد دن ادرنہ قپو جامع شریفہ چیقیگز؛ اودلبر معبد مبارکی دہ
عین وضعیتہ کورہ رک قلیکزدہ درین تأثرلر دیوارسکیز۔ دیگر
جوامع شریفہ دن اسکی علی پاشا معبد محزونہ کیریگز؛ طرز معماریسندہ کی
کوزلانک حیران اولورسکیز۔ فقط، دیوارلرینک صیوالری دو کولمش،
نقوش مزینہ سنی بوزولمش، قہ سنی کل باشہ دونمش، منارہ سنک باشی
کودہ دن آیرلش، درونندہ اقامت ایدن سفلی ٹالہ رطولا یسیلہ کوچہ
جادیری حالہ کلش، اطراف واکنافی مذہلک مواد ایلہ طولمش
کورورسکیز۔ بومنظرہ قارشوسندہ، ایمانی برکوکسک قوتلی ومتوالی
شہقہ لر ایلہ ضربان اولماہ سنی ممکنہ در؟۔ اورادن، صاری کوزل
جوارندہ اسکندر پاشا جامع شریفہ کلیگز؛ اوکوچوک، فقط کوکچک
عبادتکاهی دہ عین حالہ بولورسکیز۔ اورادن دہ، مرجان یوقوشنہ
اینیگز؛ یوقوشک باش اوچندہ، ویران حالندہ بیلہ، کلوب کچنلرک
نظرلری کندیسنہ جلب وجذب ایدن وآلندہ کی دکانلردن وقفہ سنی دہ
اولدینی آکلاشیلان برمسجدلہ قارشیلایر سکیز۔ فقیر بردرویشک
بعض محللری دہ لیک دہ شیک، دیگر یرلری دہ یا مالی خرقة سنی آندیران
بومسجدک حولیسنی بی ادبک تبولکاک اتحاد ایتدیکنی کورونجہ وبو
منظرہ نک اورادن کلوب کچن ملل مختلفہ یولجیلرینک دہ نظرلردن
کیزلی قالمادیغی مشاہدہ ایدنجہ، دیانت نامنہ، دیانت نامنہ دکلسہ، ملیت نامنہ
اوتاناراق یرلرہ کچمک ایسترسکیز۔ بو مسجدی تعمیر ایتک اوقاف
ادارہ سنک آلدن کلورسہ، عجا کایا بیقہق دہ می کلور؟

اورادن آقسرائ سمنہ کچیگز؛ صہانیہ طوغری کیدن تراموای
خطی اوزرندہ، قہ سنی تویسز باشلرکی جیرجیز قالمش قرہ محمد پاشا جامع
شریفی دہ عین وضعیتہ کورور و عین تأثرہ دوچار اولورسکیز۔
آقسرائدن برآز دہایوقاری چیقنچہ، مراد پاشا جامع شریفی قارشیکزہ
کلیر؛ ایچنہ کیرنچہ صیوالرینک خزان یارقلری کی دوکولمکدہ

زواللیری کاه مطبوعات ستونلرنده بیک بر فحش یاوہ لریلہ فضیلتی ترک، ردانہ
تشویق وتشجیع ایدر کورورسکیز؛ کاه عمومی برلوقطہ نک، بر بارک،
بر میکدہ نک بخارلی گوشہ لرنده شعار ملی بی استخفاف ایدر بولورسکیز۔۔۔۔
یکانہ دستورلری، اعتقادلری آنجق بو دستورلردر؛ پارہ،
قادرین، قمار، مسکرات، دانس۔۔۔ بونلرک خارجندہ کندیلرینی
علاقہ دار ایدہ جک هیچ بر موضوع یوقدر۔ بوتون حیات اجتماعیہ
وفردیہ بولونوات آراسندہ مدفوندر۔ اورایہ کومولیہ نک مدنی عد
اولنسہ امکان یوقدر۔ متردیلر فضایحک بیک بردرلو اشکالی غربک
بازار فجورینہ چیقمش ملوناتی ایچندن بویوک برہمارتلہ سچوب آلمقدہ
متبجرددلر۔ مسلکلی صورولسہ ہیسی بر استاددر۔ یوکسکدن
آتوب طوتارلر۔ فقط نہ غری، نہ دہ شرقی طانیرلر۔ غربک ترقیات
مادیہ سی نامنہ نہ بر صحیفہ فائدہ لی ر اثر، نہ دہ توتر بر باجا، آتشلہ یین
بر اوجاق وجودہ کتیرہ بیلہ جک قیمت علمیہ بہ مالک دکلدردر۔
ایشہ حیات اجتماعیہ مزنی بوزان، محو وتخریب ایدن بومتردیلرک
نفسانی تأثیراتندن اخلاق واجتماعی تمزی صیانت ایتک لازمدر۔ محیطمزدہ
باش دوندوریمیجی بر سرعتلہ سریان ایدن ملونوات اخلاقیہ نک تکمیل
ٹالہ رؤسائی، دوراندیش، عقلی باشندہ هر مسلمانی تدهیش ایتک
باشلادینی بر ائنادہ بو اخلاقی واجتماعی مجادلہ قدر لزومی بر مدافعہ
تصور اولنماز۔ ہیئت اجتماعیہ مزک سنہ لرجہ دوام ایدن حیات ومات
مجادلانندن، مجادلہ ملیہ دن عون حقلہ مظفر چیقدینی برائنادہ بتون
بو ظفرلرک بذیہ ملیہ داخلندہ اخلاقسزاق بالطہ سیلہ بیقیلمغہ مساعدہ
ایدہ ملیدر۔ عصرلرک مدنیتی، شرق واسلام مدنیتی آغوشندہ صاقلایان
حیات اجتماعیہ مز، علم وعرفان، کمال فنی واقتصادی ساحہ سندہ غربی
یوکسہ لتن محارن علمیہ یی اخذ واقتباسہ تشنہ اولدینی قدر، بتون
بونلردن اوزاق، یالکیز ویالکیز فضایح وقبایحک تقلیدینہ معطوف ساخہ
غریبیلقدن نفرت ایتکدہ حقلدر۔ چونکہ ملتک کندی یولی، حق
یولی دائما ظفر، سعادت کتیرمش، تقلید جیلک دہ دائما نفاق وشقاق،
فحش وردائل، ضہف وخسراندن بشفہ برشی تأمین ایتہ مشدر۔ بتون
غرب ملتک آنجق بو کون آکلادینی و بزم اون اوج عصر در بیلدیگز
یکانہ حقیقت، حیات اجتماعیہ نک آنجق مغنویات واخلاقہ استناد ایتک
صورتیلہ یوکسہ لہ جکفی بردفعہ دہانکرار ایتکدر۔ حسن حکمت

مؤسسات دینیہ مز نہ حالہ ؟

بزم، مادہ ومعنائہ درجہ سقوط ایتدیکنی اکلامق ایچون،
مملکتک هر طرفندہ کی آثار خیریہ مزک بو کونکی حال برملالہ عطف
نظر ایتک کافی کلیر۔

اجداد مزک، اولجہ دنیالر قادر کنیش اولان مملکت مزک هر